

Slavische Rundschau, II. I., str. 260. J. Vidmar: Die slovenische Literatur im Jahre 1929. — »Razlike svetovnega naziranja se ne kažejo samo v zunanjem sestavu pisateljskih skupin, ampak tudi v notranjem bistvu umetnin. Katoliški pisatelji kažejo jasen in določen svetovni nazor, ki jih trdno spaja, pri tem pa ni mogoče utajiti neke četudi še tako rahlo občutene uniformiranosti njihovega ustvarjanja, ki je, čeprav ne vedno ljudskovzgojno, vendar do neke mere moralistično. Obstojajo tudi znaki, da se njihov naravni umetniški temperament javlja vedno le v mejah cenzure njihovega svetovnega naziranja. Filozofija prostega pisatelja je v najboljšem slučaju ugibanje in uganjanje o svetu, kar mora v svoji naravni nedoločenosti in spremenljivosti od poedinca do poedinca voditi k oni anarhiji, ki označuje liberalce. Zato pa je njihovo ustvarjanje tudi nemejeno, zavarovano pred vsako enoličnostjo, označeno vedno z vročim naporom po rešitvi uganke sveta in človeka in zato ga pogosto spremlja nemirno iskanje novih umetniških izraznih oblik in nalog.«

Tone in Mara Kralj v Antwerpenu

Iz kritik: W(ies) M(oens) v »De Tyd«, Amsterdam, 27. II. 1930: »V teh risbah je srebrna jasnost, katere spomin brni v tebi kot jutranja pesem kosova, kadar se približuje pomlad. Skupno s slikami De Troyerja spada to Kraljevo delo med najboljše izmed onih redkih umetnin te razstave, ki odgovarjajo duhu mladega rodu.«

»Nieuwe Rotterdamsche Courant«, 7. III. 1930: »Med najlepše, kar ta razstava nudi, spada delo Toneta Kralja, predstavljajoče Kamenjanje sv. Štefana, Rojstvo in Sv. družino. So to nekoliko trde, toda presenetljivo osebne in čustvenega izraza polne kompozicije, močne po gradnji, trezne in pristržne obnem.«

François Van Caillie v »Les Cahiers de la Jeunesse Catholique«, Louvain, 16. III. 1930: »Dva zastopnika Jugoslavije opravičujeta pot v Antwerpen: Sv. družina z detetom Mare Kralj je sama čista duhovnost. Na svilo slikana, obstoja iz samih primarnih barv, katerih čistost očaruje oko. Nismo mislili, da bi se mogel vrniti med nas Fra Angelico. Riske Toneta Kralja imajo pretresujočo plastiko, relief, ki ga more dati samo treznost velike umetnosti, in simboliko in religiozno čustvo, ki kliče v spomin genialna imena.«

»Samorodnost« je s svojo št. 3./4. prestala izkušnjo v trdem besednem boju, ki je sledil št. 1./2., in nepobitno dokazala, da je imel g. Jakopič prav, ko je odrekel avtentičnost besedilu svojih spominov, kakor jih v odlomkih na samoroden način na svetlo daje »Samorodnost«. Frst.

Kapelica v Logarjeni dolini. Opozarjamo čitatelje pričujoče številke Doma in sveta, da so v zmoti, ako mislijo, da se bo tu priobčeni Plečnikov načrt tudi izvršil. Delalo se bo namreč po načrtu »preizkušenega« v Logarjevem okrožju udomačenega stavbnega mojstra. Samo enega ne razumemo prav, zakaj je »praktično nerabni« načrt dober za reklamo, za reklamo nerabni pa naročen za izvršitev! Frst.

PREJELI SMO V OCENO

Publikacije Umetniške Matice v Ljubljani:

1. Tine Kos. Monografija z uvodom Ant. Seliškarja in reprodukcijami njegovih del. 1. zv. serije Zbirka del slovenske likovne umetnosti.

2. Tone Kralj: Delo. Originalna litografija.

3. Fr. Stiplovšek: Znamenje. Originalni lesorez v barvah.

France Bevk: Nagrada in drugi spisi. »Biblioteka za pouk in zabavo«, VII. zv. »Edinost«, Trst, 1930.

P. W. von Keppler: Im Morgenland. Reisebilder. 16.—17. tisoč. Freiburg i. Br., Herder & Co. 1930. (Vsebina: Izbira odstavkov iz istega avtorja znane knjige Wanderfahrten und Wallfahrten im Orient. Opisuje pot skozi Egiptet čez Port Said in Jafo v Jeruzalem in druga biblična mesta ter čez Damask, Atene in Carigrad domov).

Rad Jugoslavske akademije znanosti i umjetnosti, knj. 237, histor.-filologič. i filozofič. razreda 104, Zagreb, 1929. (Iz vsebine: Radojčić Nikola: Pavla Julinca »Kratki uvod u istoriju porekla slavensko-srpskog naroda« (1765). — Rešetar Milan: Redakcije i izvori Vetrantovićeve Posvetilišta Abramova. — Dabinić Ant. Stj.: Pozadina bokeljskog ustanka god. 1869. — Matić T.: Adam Tadija Blagojević. — Radojčić Nikola: Jedna savremena istorija Prvog Srpskog Ustanka. — Mušić A.: An u grčkom, gotskom in latinskom jeziku. — Maleš Br.: Prilog izučavanja uticaja socijalnih prilika na osnovne intelektualne osobine. — Dukar V.: Dubrovačko izdanje Dellabellina »Dizionarija«).

Kompozicijska nagrada,

ki jo je jeseni l. 1929. razpisala Filharmonična družba za najboljšo vloženo orkestralno skladbo, je bila na podlagi soglasne ocene juryje podeljena skladbi »Preludio, Aria e Finale« skladatelja L. M. Škerjanca. Razsodišče sta tvorila rektor zagrebske muzičke akademije g. F. Lhotka in prof. dr. Božidar Širola. Od ostalih vloženih skladb je bila pohvaljena in izven natečaja nagrajena tudi »Suita« za orkester skladatelja S. Osterca. — Za prihodnjo sezijo bo Filharmonična družba razpisala novo nagrado za kantato za večjo zasedbo (zbor in orkester) ter opozarjamo že danes skladatelje na ta razpis.